

ANA TEMA¹

6. Maddenin 1. Fıkrası ve 3. Fıkrasının c) Bendi

Avukata Erişim

(Son Güncelleme Tarihi: 28.02.2025)

Giriş

Kendisine suç isnat edilen herkesin, gerektiği takdirde resen atanan bir avukat tarafından etkili şekilde savunulma hakkı, adil yargılanma ilkesinin temel unsurlarındandır (*Salduz/Türkiye* [BD], 2008, § 51; *Ibrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], 2016, § 255). İlke olarak, bir şüpheliye, Sözleşme'nin özerk anlamı dâhilinde kendisine yönelik bir "suç isnadı" yapıldığı andan itibaren adli yardıma erişim hakkı tanınmalıdır (*Simeonovi/Bulgaristan* [BD], 2017, § 110; *Beuze/Belçika* [BD], 2018, § 119; *Dubois/Fransa*, 2022, §§ 45-46 ve 69-75).

Mahkeme, *Beuze/Belçika* [BD], 2018, §§ 125-130 kararında daha önceki (özellikle, *Salduz/Türkiye* [BD], 2008, §§ 53-54; *Ibrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], 2016, § 255; *Simeonovi/Bulgaristan* [BD], 2017, § 112) içtihatlarına dayanarak avukata erişim hakkının **aşağıda belirtilen amaçları** taşıdığını açıklamıştır:

- Adli hataların engellenmesi ve en önemlisi, 6. maddenin amaçlarının, özellikle soruşturmayı ya da kovuşturmayı yürüten yetkili makamlar ile sanık arasında silahların eşitliği ilkesinin yerine getirilmesi;
- Polis tarafından gözaltına alınan şüphelilerin içinde bulunduğu savunmasız duruma karşı dengeli bir güvence sağlamak;
- Şüphelilerin polis tarafından zorlanmasına ve kötü muameleye maruz bırakılmasına karşı önemli bir güvencenin sağlanması;
- Sanığın, kendi aleyhine tanıklık etmeme ve sessiz kalma haklarına saygı gösterilmesinin sağlanması; bu haklar, -aynı avukata erişim hakkı gibi- ancak ilgili kişinin bu haklar konusunda gerektiği şekilde bilgilendirilmesi ile güvence altına alınabilir (ayrıca bk. *Lalik/Polonya*, 2023, § 62). Bu bağlamda, usuli haklar konusunda bilgi verebilecek bir avukata derhal erişimin sağlanması, bu hakların resmi olarak bildirilmemesinden kaynaklanabilecek herhangi bir haksızlığı önleyebilecektir.

Mahkeme, *Beuze/Belçika* [BD], 2018, §§ 133-134 kararında **avukata erişim hakkının kapsamını** da ayrıntılı olarak açıklamıştır. Mahkeme bu kararda iki asgari gereklilik belirlemiştir: 1) ifade vermeden önce bir avukatla görüşme ve avukata danışma hakkı; bu hak, avukata gizli talimat verme hakkını da içerir ve 2) polis tarafından alınan ilk ifadede ve dava öncesi işlemler sırasında yapılan diğer sorgularda avukatın fiziki olarak mevcut olması. Bu türden bir mevcudiyet, avukatın etkili ve somut yardım sağlamasına imkân vermelidir.

Mahkeme, ikinci asgari gereklilikle ilgili olarak, *Soytemiz/Türkiye*, 2018, §§ 44-64 kararında, avukat

¹ Bu belge Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olup Mahkeme açısından bağlayıcı değildir. Bu tercüme, Avrupa Konseyi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin onayı ile yayımlanmıştır ve sadece **Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığının** sorumluluğu altındadır.

yardımdan yararlanma hakkının, sadece avukatın hazır bulunmasına izin verilmesini kapsamadığını, ayrıca avukata, özellikle polis sorgusu sırasında şüpheliye etkili şekilde yardımcı olma ve şüphelinin haklarına saygı gösterilmesini sağlamak için müdahale etme imkânının tanınmasını da gerektirdiğini vurgulamıştır. Avukat yardımdan faydalanma hakkı polis sorgusu boyunca ve sorgunun sonuna kadar geçerlidir; bu süreçte alınan ifadelerin sesli okunduğu ve şüpheliden bunları onaylamasının ve imzalamasının istendiği anlar da dâhildir, zira avukat yardımdan faydalanma hakkı sorgunun bu aşamalarında da aynı ölçüde önem taşımaktadır. Bu nedenle, ilke olarak, polis, bir şüpheli sorgulama sırasında avukat yardımı alma hakkını kullandığında, bir avukat hazır bulunana ve kendisine yardımcı olana kadar sorgulamadan kaçınmak veya sorgulamayı ertelemekle yükümlüdür. Aynı hususlar, avukatın polis sorgusunun sona ermesinden ve alınan ifadelerin sesli okunmasından ve imzalanmasından önce ayrılmak zorunda kaldığı – veya ayrılmasının istendiği – durumlar için de geçerlidir.

Bununla birlikte, başvuranın bir avukat tarafından temsil edilmesine izin verildiği, ancak söz konusu tarihteki polis uygulaması nedeniyle avukatının polis sorgusuna katılmasına izin verilmediği [Doyle/İrlanda](#), 2019, §§ 81-103 davasında Mahkeme, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendi bakımından herhangi bir ihlal tespit etmemiştir. Mahkeme, başvuranın polis sorgusu sırasında avukata erişim hakkına yönelik bu ihtilaf konusu kısıtlamaya rağmen, söz konusu davanın koşullarında bir bütün olarak yargılamanın adilliğinin, telafi edilemez şekilde zarar görmediği kanaatine varmıştır.

Ayrıca, Mahkeme, örnek oluşturması amacıyla [Beuze/Belçika](#) [BD], 2018, § 135 kararında, her davanın kendine özgü koşullarına ve ilgili hukuk sistemine bağlı olarak şu kısıtlamaların da yargılamanın adilliğine zarar verebileceğini belirtmiştir: 1) ceza yargılamasının ilk aşamalarında veya hazırlık soruşturması ve soruşturma sırasında avukatın dava dosyasına erişim sağlayamaması veya bu konuda kendisine zorluk çıkarılması ve 2) teşhis amacıyla sıraya dizme ya da olayların canlandırılması gibi soruşturma işlemlerine avukatın katılmamış olması. Ayrıca, arama ve el koyma işlemleri sırasında da bir avukatın bulunması gerekli olabilir ([Ayetullah Ay/Türkiye](#), 2020, §§ 135 ve 163).

Diğer taraftan, Mahkeme, yargılamanın, özellikle, davanın tartışılması, savunmanın düzenlenmesi, sanık lehine olan delil unsurlarının toplanması, sorgu işlemlerinin hazırlanması, gergin bir sanığa yardımcı olunması ve tutukluluk koşullarının incelenmesi gibi avukata özgü müdahalelerin tamamının, yargılamaların genel olarak adil olup olmadığının değerlendirilmesinde, her davanın kendine özgü koşullarında dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir ([Beuze/Belçika](#) [BD], 2018, § 136).

Sözleşme'nin 6. maddesinin 3. fıkrasının c) bendi, 6. maddenin 1. fıkrası anlamında, adil yargılanma hakkının belirli yönlerini kapsamaktadır ([Dvorski/Hırvatistan](#) [BD], 2015, § 76) ve her davada Mahkemenin görevi, yargılamanın bir bütün olarak hakkaniyete uygunluğunu, yani yargılamanın bir bütün olarak adil olup olmadığını incelemektir ([İbrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık](#) [BD], 2016, § 257; [Beuze/Belçika](#) [BD], 2018, §§ 120-122).

Güncel İçtihatlardan Doğan İlkeler

- Sözleşme'nin 6. maddesinin 3. fıkrasının c) bendi ile güvence altına alınan avukata erken erişim, istisnai olarak ertelenebilir. Avukata erken erişime getirilen bu kısıtlamanın yargılamanın bir bütün olarak adilliği ile bağdaşıp bağdaşmadığı iki aşamada değerlendirilir (*Ibrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], 2016, § 257):
 - Mahkeme, kısıtlamaya zorunlu sebeplerin gerekçe gösterilip gösterilmediğini değerlendirir;
 - Ardından, Mahkeme davada uygulanan kısıtlamanın savunma haklarını ihlal edip etmediğini inceler. Başka bir deyişle, Mahkeme kısıtlamanın bir bütün olarak yargılamanın hakkaniyete uygunluğu üzerindeki etkisini incelemek zorundadır.
- Zorunlu sebepler kriteri, uyulması zorunlu bir kriterdir (*ibid.*, § 258; *Dimitar Mitev/Bulgaristan*, 2018, § 71). Dolayısıyla, avukat yardımına erişim üzerine kısıtlama getirilirken şu hususlar dikkate alınır: i) sadece istisnai durumlarda uygulanmalıdır; ii) geçici nitelikte olmalıdır; iii) davanın özel koşullarına ilişkin olarak yapılan ayrı bir değerlendirmeye dayandırılmalıdır ve iv) iç hukukta bu kısıtlamaların kapsamının ve içeriğinin düzenlendiği bir dayanağı bulunmalıdır (*Ibrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], 2016, § 258).
- Mahkeme, *Beuze/Belçika* [BD], 2018, §§ 142-144 ve 160-164 kararında, ilk sorgulama sırasında avukata erişim hakkına getirilen genel ve zorunlu (bu davada yasal dayanağı olan) bir kısıtlamanın, zorlayıcı bir neden olarak kabul edilemeyeceğini açıklamıştır: Bu tür bir kısıtlama, ulusal makamları, davaya özgü ayrı ve ayrıntılı bir değerlendirme yoluyla, herhangi bir zorlayıcı nedenin varlığını doğrulamaktan muaf tutamaz. Her halükarda avukata erişimi kısıtlamanın altında zorlayıcı sebeplerin bulunduğunu ispatlama yükümlülüğü Hükümete düşmektedir ki zorunlu kısıtlama durumunda bunu ispatlamak zor olabilir.
- Bununla birlikte, Mahkemenin yargılamaların bir bütün olarak hakkaniyete uygun olup olmadığını sistematik bir şekilde incelemesi gerektiği için, zorlayıcı sebeplerin bulunmaması tek başına 6. maddenin ihlaline yol açmaz (*Ibrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], 2016, § 262; *Simeonovi/Bulgaristan* [BD], 2017, § 118; *Beuze/Belçika* [BD], 2018, § 144). Ancak Mahkeme, adli yardımın kısıtlanmasını gerektirecek zorlayıcı nedenlerin bulunmaması halinde, çok sıkı bir denetim uygulayarak yargılamanın hakkaniyete uygunluğunu değerlendirmelidir (*Ibrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], 2016, §§ 264-265). Ayrıca, avukata erişim geciktiğinde ve avukata erişim hakkı ile kendi aleyhine tanıklık etmeme ve sessiz kalma hakkı hakkında bilgi verilmediğinde, hükümetin yargılamanın adil olduğunu kanıtlaması daha da zor olacaktır (*Beuze/Belçika* [BD], 2018, § 146). Bu bağlamda, kendi aleyhine tanıklık etmeyi reddetme hakkı, tam anlamıyla itiraflarla ya da doğrudan kendini suçlayıcı beyanlarla sınırlı değildir, ayrıca sanığın durumunu "önemli derecede etkileyeceği" düşünölebilecek ifadelerin kullanılması da bu bağlamda yeterlidir (*ibid.*, § 178).
- Mahkeme, yargılamaları bir bütün olarak incelenirken, kapsamlı olmayan aşağıdaki faktörleri de, ilgili davanın koşullarına uyduğu ölçüde, dikkate almalıdır (*Ibrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], 2016, § 274; *Beuze/Belçika* [BD], 2018, § 150; *Sitnevskiy ve Chaykovskiy/Ukrayna*, 2016, §§ 78-80):
 - Başvuranın, örneğin yaşı veya akli yeterliliği gibi nedenlerden ötürü özellikle savunmasız olup olmadığı;
 - Yargılama öncesi işlemleri düzenleyen yasal çerçeve ve davada kullanılan delillerin kabul edilebilirliği ve bu yasal çerçeveye uyulup uyulmadığı; hukuka aykırı elde edilen delilin dosyadan çıkarılması kuralının uygulandığı durumlarda ise yargılamanın bir bütün olarak hakkaniyete uygun olmadığının kabul edilmesi pek olası değildir.
 - Başvuranın toplanan delil unsurlarının doğruluğuna itiraz etme ve kullanımına karşı çıkma imkânının verilip verilmediği;

- Herhangi bir zorlama varsa, bunun derecesini ve niteliğini de göz önüne alarak, delil unsurlarının kalitesinin ve elde dilme şartlarının güvenilirlikleri veya doğrulukları bakımından şüphe yaratıp yaratmadığı;
 - Delillerin hukuka aykırı olarak elde edilmiş olması durumunda, söz konusu hukuka aykırılık ve bu durum Sözleşme'nin bir başka maddesinin ihlalinin kaynaklanıyorsa tespit edilen ihlalin niteliği;
 - Bir ifade söz konusu olduğunda, bu ifadenin niteliği ve derhal geri alınıp alınmadığı veya değiştirilip değiştirilmediği;
 - Delilin ne amaçla kullanıldığı ve özellikle de mahkûmiyet kararının dayandırıldığı delilin ayrılmaz veya önemli bir parçası olup olmadığı ve davada kullanılan diğer unsurların gücü (ayrıca Mahkemenin, yargılamanın ön aşamasında avukata erişim hakkına haksız bir kısıtlama getirildiği durumlarda, delillerin genel olarak yeterliliğinin, mahkûmiyet kararını haklı çıkarmak için yargılamanın adillğine ilişkin genel değerlendirmenin yerini alamayacağı kanaatine vardığı bk. [Brus/Belçika](#), 2021, §§ 34-36);
 - Mahkûmiyet kararının profesyonel hâkimler tarafından mı, yoksa hukukçu olmayan jüri üyeleri tarafından mı verildiği, eğer jüri üyeleri tarafından verilmiş ise jüri üyelerine verilen talimat ve açıklamaların içeriği;
 - Söz konusu suçun soruşturulup cezalandırılmasında kamu yararının ağırlığı; ve
 - İç hukuk ve uygulamasında başka usuli güvencelerin bulunup bulunmadığı.
- Mahkeme, ulusal mahkemelerin başvuranın avukata erişimine getirilen kısıtlamayı analiz edip etmediklerini özellikle dikkate almakta ve buradan uygun sonuçlar çıkarmaktadır ([Bjarki H. Diego/İzlanda](#), 2022, §§ 59 sonu ve 60). Böyle bir inceleme söz konusu olmadığında, Mahkeme yargılamaların genel olarak hakkaniyete uygun olup olmadığını kendisi değerlendirir. Ancak bu analizi yaparken Mahkeme, yargılamanın sonucunu sorgulayarak veya olayların ve delil unsurlarının bir değerlendirmesini yaparak ya da bu unsurların bir mahkûmiyeti haklı çıkarmak için yeterli olup olmadığını değerlendirerek, dördüncü derece mahkemesi gibi hareket edemez. İkincilik ilkesi uyarınca, bu tür konular ulusal mahkemelerin yetki alanına girmektedir ([Kohen ve diğerleri/Türkiye](#), 2022, § 59).
- Mahkeme [İbrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık](#) [BD], 2016, §§ 249-274 kararında, avukata erişim hakkına ilişkin olarak yukarıda belirtilen genel ilkeleri tanımladıktan sonra, bu hakkın sistemli şekilde sınırlandırılmasıyla ilgili birkaç davada, bu durumun, tek başına Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlaline yol açmak için yeterli olup olmadığını belirtmemiştir. Bu tür kısıtlamaların zorlayıcı sebeplere dayanmadığını kabul etmiş ve sonuç olarak adillik değerlendirmesi için çok katı bir denetimde bulunarak, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır (örneğin, [Bayram Koç/Türkiye](#), 2017, § 23; [İzzet Çelik/Türkiye](#), 2018, § 38).
- Bununla birlikte, Mahkeme [Beuze/Belçika](#) [BD], 2018, §§ 144, 160-165 kararında, [İbrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık](#) [BD], 2016 kararında belirttiği iki aşamalı testin genel ve zorunlu (bu davada yasal dayanağı olan) kısıtlamalar için de geçerli olduğunu teyit etmiştir. Bu tür durumlarda Mahkeme adillik değerlendirmesinde çok katı bir incelemede bulunur ve zorlayıcı sebeplerin bulunmaması durumunda ağırlık dengesi ciddi şekilde bozulur ve Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiği tespitine yol açabilir.

Önemli Örnekler

- *Ibrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], 2016 – Terörle mücadele kapsamında avukata erişim hakkına getirilen kısıtlamalar;
- *Simeonovi/Bulgaristan* [BD], 2017 – Adi suç (silahlı soygun ve cinayet) bağlamında *Ibrahim ve diğerleri* kararından doğan ilkelerin uygulanması;
- *Beuze/Belçika* [BD], 2018 – Başvuranın polis tarafından alınan ilk ifadesi sırasında avukata erişimin genel ve zorunlu (yasal dayanağı olan) sebeplerle kısıtlanması ve ardından yargılama öncesi süreçte yapılan sorguda şüphelinin avukat yardımından faydalanamaması.
- *Artur Parkhomenko/Ukrayna*, 2017, §§ 83-91 – Kısıtlamayı gerektirecek zorlayıcı sebepler bulunmaksızın yargılamanın bir bütün olarak hakkaniyete uygunluğunun ayrıntılı olarak değerlendirilmesi;
- *Dimitar Mitev/Bulgaristan*, 2018 – Polis tarafından yürütülen sorgu işlemi sırasında avukata erişim hakkına kısıtlama getirilmesi.
- *Dubois/Fransa*, 2022 – başvuranın özgürlükten yoksun bırakılmaksızın ilk ifadesi sırasında avukata erişim hakkının kısıtlanması.

Genel İlkelerin Özeti

- *Simeonovi/Bulgaristan* [BD], 2017, §§ 110-120;
- *Sitnevskiy ve Chaykovskiy/Ukrayna*, 2016, §§ 57-63;
- *Beuze/Belçika* [BD], 2018, §§ 119-150.

İlgili (ancak farklı) Konu Başlıkları

Sözleşme'nin 6. maddesi ile öngörülen güvencelerden feragat²:

- Bir avukatın 6. maddede öngörülen savunma güvencesinden feragat etmesi sorunu, genellikle avukata erişim hakkı bağlamında ortaya çıkmaktadır. Genel bir kural olarak, avukata erişim hakkından feragat, Mahkemenin içtihadıyla belirlenen “bilinçli ve bilgilendirilmiş feragat” kriterini karşılıyorsa, başvuran aleyhindeki ceza yargılamasının genel olarak adilliğinden şüphe etmek için bir neden yoktur (*Šarkienė/Litvanya* (k.k), 2017, § 38; *Sklyar/Rusya*, 2017, § 26).

Kişinin kendi seçtiği avukat:

- Mahkeme, *Dvorski/Hrvatistan* [BD], 2015, § 78 davasında bir suç isnat edilen ve kendi savunmasını bizzat kendisi yapmak istemeyen bir kişinin yargılamanın ilk aşamalarından itibaren kendisinin seçeceği hukuki yardıma başvurabilmesi gerektiğine karar vermiştir. Kişinin kendi seçtiği avukata erişim hakkına kısıtlama getirildiğinde, Mahkemenin önce bu kısıtlamanın “ilgili ve yeterli” gerekçelere dayanıp dayanmadığını incelemesi gerekir. Eğer bu tür bir gerekçe bulunmuyorsa, Mahkeme, ceza yargılamasının bir bütün olarak hakkaniyete uygunluğunu inceler (*ibid.*, §§ 81-82).
- Kişinin kendi seçtiği bir avukata erişim hakkı yargılama aşamasında da geçerlidir (*Elif Nazan Şeker/Türkiye*, 2020, § 50).

Kişinin avukatıyla iletişimi:

- Etkili şekilde hukuki yardım alma hakkı, ayrıca sanığın avukatıyla başkaları olmadan tek başına iletişim kurma hakkını da içerir. Eğer geçerli bir sebebi varsa bu hakka sınırlama getirilebilir, ancak bu sınırlama, sanığı adil yargılanma hakkından yoksun bırakmamalıdır (*Öcalan/Türkiye* [BD], 2005, § 133). Bu bağlamda “geçerli sebep”, getirilen sınırlamayı meşru kılan bir zorlayıcı

² Bu konuyla ilgili olarak, “Adil Yargılanma Güvencelerinden Feragat” hakkındaki ana temaya bakınız.

sebepl anlamındadır (*Moroz/Ukrayna*, 2017, §§ 67-70). Mahkeme her davada, yargılamanın bir bütün olarak adil olup olmadığını incelemelidir (*ibid.*, § 74).

BAŐLİCA İÇTİHAT ATIFLARI

İlke Kararları:

- *Salduz/Türkiye* [BD], no. 36391/02, AİHM 2008 (başvurana, gözaltında tutulduğu sırada hukuki yardım sağlanmaması nedeniyle, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ile birlikte 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiğı tespiti);
- *Ibrahim ve diğlerleri/Birleşik Krallık* [BD], no. 50541/08 ve diğler 3 başvuru, 13 Eylül 2016 (ilk üç başvurana ilgili olarak Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edilmediğı tespiti; dördüncü başvuran ile ilgili olarak, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiğı tespiti).

Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendi kapsamındaki diğler davalar:

- *Sitnevskiy ve Chaykovskiy/Ukrayna*, no. 48016/06 ve 7817/07, 10 Kasım 2016 (birinci başvurana ilgili olarak Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiğı tespiti);
- *Artur Parkhomenko/Ukrayna*, no. 40464/05, 16 Şubat 2017 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edilmediğı tespiti);
- *Simeonovi/Bulgaristan* [BD], no. 21980/04, 12 Mayıs 2017 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edilmediğı tespiti);
- *Bayram Koç/Türkiye*, no. 38907/09, 5 Eylül 2017 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiğı tespiti);
- *İzzet Çelik/Türkiye*, no. 15185/05, 23 Ocak 2018 (ön soruşturma evresinde başvurana hukuki yardım imkânının sağlanmamış olması nedeniyle, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ile birlikte 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiğı tespiti);
- *Dimitar Mitev/Bulgaristan*, no. 34779/09, 8 Mart 2018 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiğı tespiti);
- *Beuze/Belçika* [BD], no. 71409/10, 9 Kasım 2018 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiğı tespiti);
- *Soytemiz/Türkiye*, no. 57837/09, 27 Kasım 2018 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiğı tespiti);
- *Doyle/İrlanda*, no. 51979/17, 23 Mayıs 2019 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edilmediğı tespiti);
- *Ayetullah Ay/Türkiye*, no. 29084/07 ve 1191/08, 27 Ekim 2020 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1 ve 3. fıkralarının ihlal edildiğı tespiti);
- *Brus/Belçika*, no. 18779/15, 14 Eylül 2021 (yargılamanın adilliğı ile ilgili olarak Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiğı tespiti);
- *Bjarki H. Diego/İzlanda*, no. 30965/17, 15 Mart 2022 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının a) ve c) bentlerinin ihlal edildiğı tespiti);
- *Dubois/Fransa*, no. 52833/19, 28 Nisan 2022 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edilmediğı tespiti);
- *Kohen ve diğlerleri/Türkiye*, no. 66616/10, 7 Haziran 2022, i) ilk üç başvuranın avukata erişim hakkına getirilen kısıtlamalar ve avukat yokluğunda verdikleri ifadelerin kullanılması, ii) diğler bazı

sanıkların, avukatlarının yokluğunda, tüm başvuranlarla ilgili olarak verdikleri ifadelerin kullanılması ve iii) başvuranlardan biri tarafından diğer üç başvuranla ilgili olarak yapılan açıklamaların kullanılması hususlarında ileri sürü sürülen şikâyetlerle ilgili olarak, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edilmediği tespiti);

- [Lalik/Polonya](#), no. 47834/19, 11 Mayıs 2023 (Sözleşme'nin 6. maddesinin 3. fıkrasının c) bendinin ihlal edildiği tespiti).